

הרב אלי סדן | צילום: משה מילרוד

זהבה גלאון, נשיאת זולת

בכוח החרב

ספרו של יאיר נהוראי, "המהפכה השלישית", מתאר באופן מדויק את הסכנה הטמונה במחנה המשיחי ומשמש כקריאת השכמה למדינת ישראל. אין זמן מתאים יותר לבטל את ההכרה ב"בני דוד" כמכינה קדם־צבאית

"המהפכה השלישית", ספרו של יאיר נהוראי, מתאר את הסכנה האקוטית שנשקפת לדמוקרטיה הישראלית מצד המחנה המשיחי, החותר להפוך את ישראל למדינה יהודית שהתורה חוקתה. הספר מתמקד בשורה של ציטוטים משיעורים ודרשות של רבני המכינות הקדם־צבאיות, בייחוד "בני דוד", השוכנת בהתנחלות עלי.

לא מדובר במכינה מן השורה, אלא בספינת הדגל של הציונות הדתית, והרב אלי סדן, העומד בראשה, זכה בשנת 2018 בפרס ישראל על מפעל חיים מידי נפתלי בנט, אז שר החינוך. הוא זכה בפרס בשל "היותו גשר בין דתיים וחילונים", אולם המציאות שונה לגמרי.

כפי שנהוראי מראה היטב, מטרתה של הציונות הדתית נוסח "בני דוד" היא הפיכה איטית, שקטה, באמצעות החדרת כמה שיותר פקידים וקצינים בוגרי המכינה לתוך שדרת הפיקוד והניהול של המדינה. סדן קורא לכך "שיטת אלקנה", על שם אביו של הנביא שמואל, ובאחת הדרשות הוא אומר: "אני רוצה לראות שיש לנו 1,000־2,000 בוגרים שהם מלאים בתורה וביראת שמיים במילא מובן המילה, והם מפוזרים בכל הארץ בתפקידי מפתח בכל מקום, והם פועלים שם מכוח התורה, ואז שיטת אלקנה תעבוד".

ביניים: בידיים של הצבא

מכינת "בני דוד" עלתה לכותרות בשנים האחרונות, פעם אחר פעם, בשל ההקלטות שנהוראי הפיץ לקהל הרחב. אלו מלאות התבטאויות מזעזעות כלפי חילונים, נשים וגאים. סדן עצמו נתפס אומר כי "החילונות היא סכין בגב האומה", ואחד מרבניו, יוסף קלנר, אמר: "לא לשמור תורה ומצוות זה חוסר מוסריות ובוגדנות לאומית [...] דין בוגדים, על פי רוב, זה כדור בראש". גשר בין דתיים וחילונים, אומרים לכם.

הרב יגאל לוינשטיין מ"בני דוד" עלה לכותרות כשנחשפה העובדה שהוא כינה גאים "סוטים" וכשהגדיר נשים לוחמות "לא

חמות" ותהה מי יסכים להתחתן איתן: "מפקדת פלוגה? זה לבית משוגעים". בעק־

הוצאת: ???

המכינה נמצאת בחוזה עם הצבא, שמאפשר לה לקלוט תלמידים טרם גיוסם ולהעביר להם שנת לימודים שמטרתה להכינם לשירות. הציפייה מהם היא לצאת לקצונה, ו"בני דוד" אכן עומדת במשימה

בות הדברים הללו זומן לוינשטיין, בהנחיית שר הביטחון דאז אביגדור ליברמן, לשימוע. הוא הבין שהוא גורם נזק למוסד שהוא אחד ממנהליו ובחר להתפטר, אך הוא ממשיך להעביר שיעורים.

לוינשטיין לא לבד. גם קלנר משך עוד אש כשאמר "נשים רוחניות - קשקוש, דעתן קלה" והתלונן על כך שנשים מקבלות חינוך גבוה, שלדבריו "הורס אותן". לנשים בתפ־קיד מנכ"ל קרא "בחורילות".

מכינת עלי היא חממה להפצת דעות אנטי־דמוקרטיות, אנטי־נשיות ושנאת להט"ב. זה לא אמור להפתיע: מדובר בקצה של המחנה השמרני, ששותה בצמא את מה שאומרים השמרנים הנוצרים בארה"ב - לעיתים הם חוזרים על הדברים מילה במילה.

מכאן עולה השאלה כיצד מכינה שעיקר תורתה הפצת שנאה נגד כל מי שאיננו גבר אורתודוקסי זוכה למעמד כה גבוה בציבור הישראלי? איך קורה שצה"ל לא מפסיק את ההתקשרות איתה?

נזכיר: מכינה קדם־צבאית נמצאת בחוזה עם הצבא, והוא מאפשר לה לקלוט תלמי־דים טרם גיוסם ולהעביר להם שנת לימודים שמטרתה להכינם לשירות הצבאי. הציפייה מהם היא לצאת לקצונה, ומכינת "בני דוד" אכן עומדת במשימה הזו: בשנת 2018, שבה נחשפו הטפות השנאה שלה בידי נהוראי, 50 מהבוגרים שלה הפכו לקצינים. לאט־לאט, שנה אחר שנה, סדן מתקדם אל המטרה שלו: הפיכה שקטה מבפנים.

סדן לא הגה את התוכנית הזו, היא נולדה לאחר ההתנתקות, כשציבור הכיפות הס־רוגות היה נתון בהלם מוחלט בעקבות פינוי ההתנחלויות מרצועת עזה וארבע מהן מהג־דה המערבית. התוצאה הייתה קריאה מצד רבנים בולטים לבטל את מגמת ההשתלבות של המגזר ולהפוך אותה להשתלטות.

אליקים לבנון - ששנאת הנשים שלו הגיעה לידי כך שאסר על נשים לעמוד לבחירה בה־תנחלות אלון מורה, שבה שימש כרב - קרא לבני הציונות הדתית להשתלט על עמדת כוח כדי למנוע התנתקות נוספת; שמואל אליהו קרא אחרי ההתנתקות "לנקום בחילונים [...] להחזיר את הילדים שלהם בתשובה".

אבל למה המדינה הישראלית מתירה לא־נשים שמבזים את החיילות המשרתות בצבאה, את הגאים ואת אנשי השמאל, שאותם הם מכנים "בוגדים", ומפנטזים על "כדור בראש" לחילונים לחנך את קציניה? למה היא משתפת פעולה, הולכת כסומא אל אובדנה? למה צה"ל מזמין את סדן לדיונים על שילוב נשים בצבא?

ביניים: כשצה"ל נאלץ להתפשר

חלק אחד בתשובה הוא חילופי האליטות. בדור האחרון, חובשי הכיפות הסרוגות מת־קדמים באליטה הישראלית, והשנה היה לישראל ראש ממשלה בן המגזר - אותו אחד שהעניק לסדן את פרס ישראל ושמעולם לא התנער ממנו. הוא ביקר במכינה בשנת 2020, הרבה אחרי גל הפרסומים, וביקש את תמי־כת ראשיה.

חלק אחר בתשובה הוא המשבר שעובר על צה"ל. כפי שמראה יפה פרופ' יגיל לוי, חוקר צה"ל, הציבור החילוני נסוג בעקביות מתפ־קידים קרביים, וילדיו פונים לשירות ביחי־דות הטכנולוגיות. הציבור הזה יודע שעיקר מאמציו של הצבא מופנים לכיבוש, ונראה כי הוא לא רוצה חלק בכך. בשנים האחרונות נאלץ צה"ל להודות, לאחר הכחשה ארוכה, שיש ירידה ניכרת בשיעור היוצאים לקצונה. המשמעות היא שצה"ל נדרש להתפשר על איכות המועמדים.

כאן "בני דוד" והמכינות האחרות מספקות לצה"ל מעין פתרון: הן מעמידות לרשותו קאדר של מועמדים להוטים לקצונה, ספו־גים בערכים, שמבחינתם אין כל בעיה במ־שימה העיקרית של צה"ל - הכיבוש. להפך. צה"ל פונה אל בני המעמדות הנמוכים, כפי שמראה לוי, לתפקידי לוחמה, הוא בונה במיוחד על חיילים מן המגזר, ויותר מכך, על הקצינים בני המגזר. הם באמת רואים בתפ־קיד שליחות.

ומה על שנאת החיילות, הגאים, החילונים, כלומר רוב המשרתים בצה"ל? זו מורסה שתתפוצץ מתישהו, אבל כל רמטכ"ל ממלמל תפילה שהיא תתפוצץ אצל הבא בתור. על הדרך אנחנו מקבלים חיילים שמסרבים לשרת עם חיילות או לקבל פקודות מהן, רב ראשי לצה"ל שנאלץ להצהיר בעקבות עתי־רה שלי לבג"ץ שהוא לא תמך ב"אונס נשים" לא יהודיות בזמן מלחמה וטירוף כשרות, בייחוד כשרות לפסח, שרק מחריף משנה לשנה.

צה"ל החליט על הפשרה שלו - שכמקובל, נערכה ללא כל דיון ציבורי - וצה"ל הוא כנראה הגוף החזק ביותר בישראל. מה שמ־קובל עליו הופך בתוך שנים מעטות למקובל על הציבור. כשצה"ל מתיישר ימינה, אל "בני דוד", חלקים ניכרים בציבור מתיישרים איתו. הייתה סערה במשך כמה שבועות בשנת 2018, היא שככה, וצה"ל ממשיך לפ־עול עם "בני דוד" כאילו לא קרה דבר. הוא זקוק לה, ומנהלי "בני דוד" יודעים זאת.

למותר לציין שחופש הביטוי הוא נשמת אפה של הדמוקרטיה. מובן מאליו שלרבני "בני דוד" יש זכות להטיף להחלפת המשטר הדמוקרטי במשטר יהודי ולהאמין בכך. עם זאת, מדינה דמוקרטית חפצת חיים תמנע

"בני דוד" והמכינות האחרות מספקות לצה"ל מעין פתרון: הן מעמידות לרשותו קאדר של מועמדים להוטים לקצונה, ספוגים בערכים, שמבחינתם אין כל בעיה במשימה העיקרית של צה"ל – הכיבוש

מלממן בכספי ציבור הטפה להחלפתה במש־טר אנטי־דמוקרטי, על אחת כמה וכמה שלא תתיר למטיפים כאלה לאמן את קציניה.

על כן, מכון זולת לשוויון וזכויות אדם קורא לכינוס הוועדה המייעצת למנכ"ל משרד החינוך, ודורש שהיא תבטל את ההכרה "בבני דוד" כמכינה קדם־צבאית.

דמוקרטיות נדרשות להגנה עצמית גם מבית. הספר החשוב של נהוראי הוא קריאת אזה־רה: יש לקוות שהיא לא הגיעה מאוחר מדי, להתייחס אליה ברצינות ולהתחיל לטפל בסוס הטרויאני.●